VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

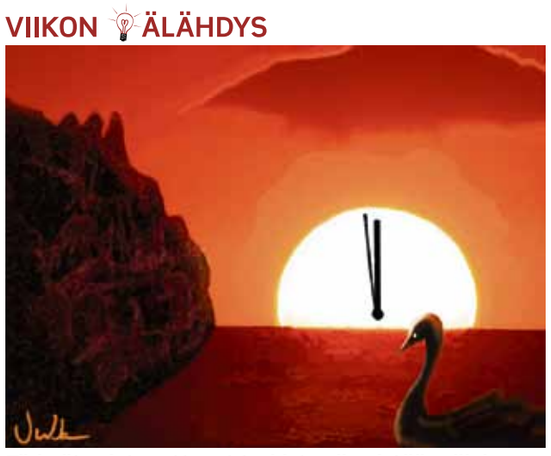

Tärkeät asiat erottuvat turhista viimeistään silloin, kun aika on loppumassa.

PÄHKINÄ

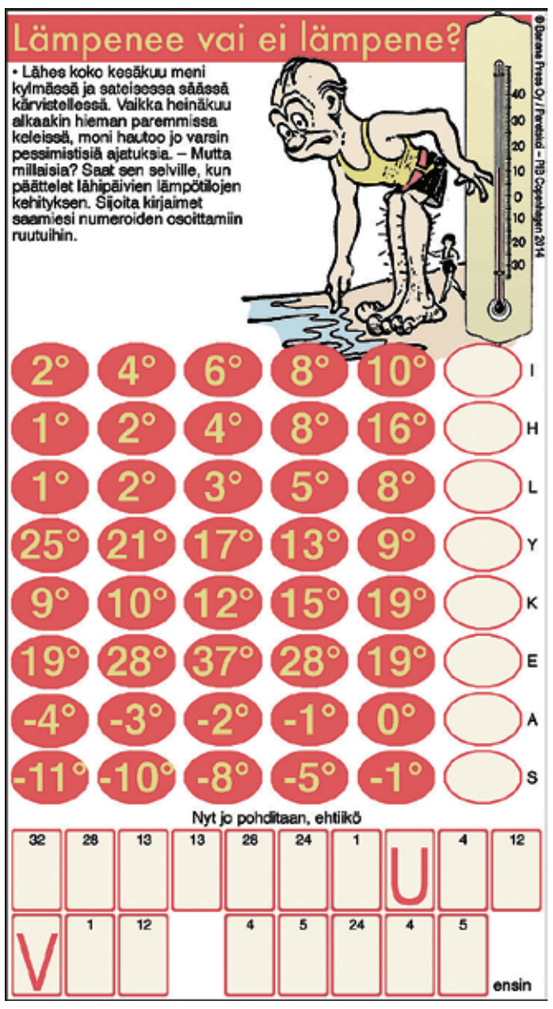

SUDOKU

Taso: Vaikea

	3		6			9	7	8
		2						
					1			
	4	8			3			
						8	3	
	6						9	5
		5			6	4		
7	8				5			1
				8				6

Sudoku-tehtävän 437 ratkaisu.

9	8	1	4	7	5	2	3	6
4	3	6	1	2	8	9	5	7
5	7	2	9	3	6	1	8	4
3	4	9	2	5	1	7	6	8
1	6	7	8	9	4	5	2	3
2	5	8	3	6	7	4	9	1
8	9	5	7	4	3	6	1	2
7	2	3	6	1	9	8	4	5
6	1	4	5	8	2	3	7	9

Tehtävä numero 438.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

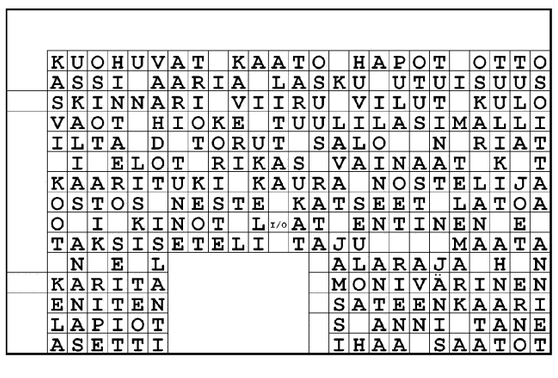

Ite-taide valtasi pihat ja gallerian

Eläimet, puu ja huumori ovat keskeisiä itseoppineiden taiteilijoiden töissä.

EMILIA LAVONEN

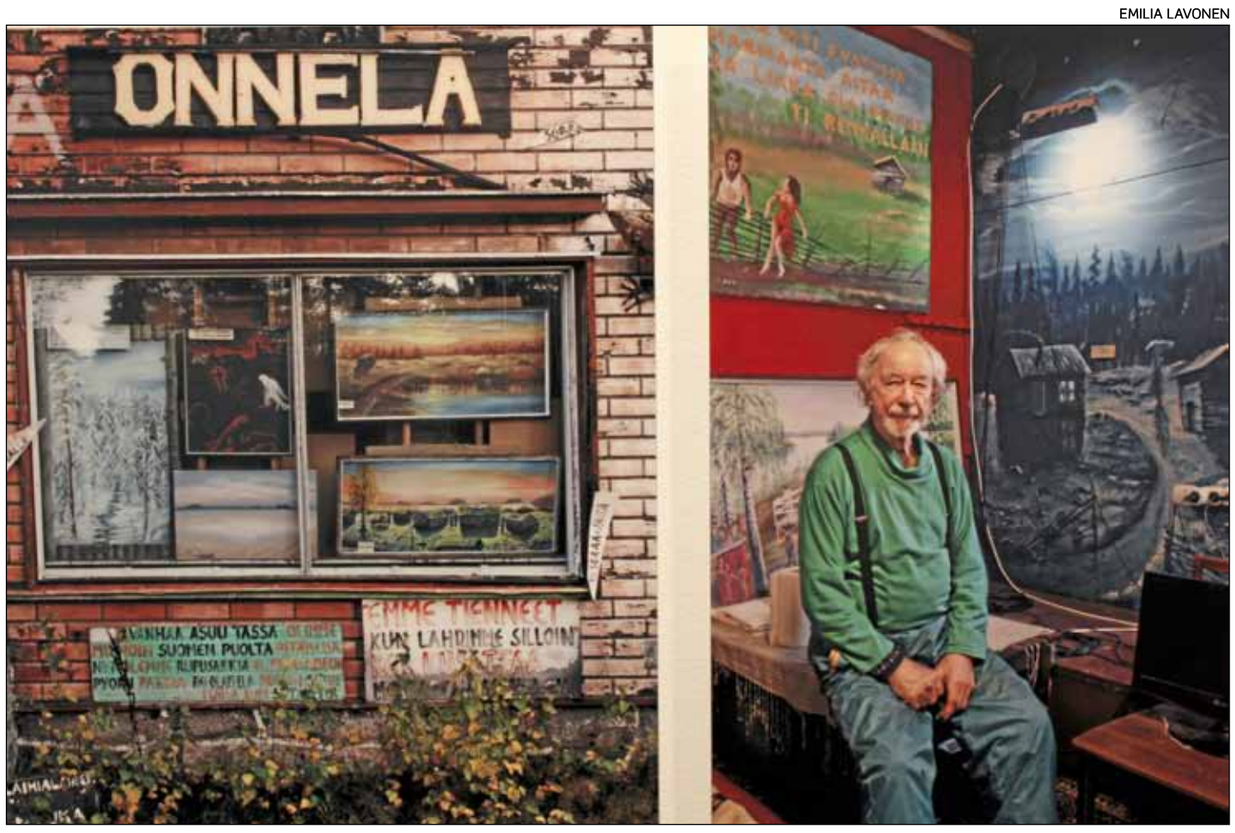

Etelä-Karjalan taidemuseossa voi tutustua ite-taiteeseen nykytaiteilija Veli Granön valokuvien kautta. Kuvassa Ensio Tuppurainen Vekarajärvelle rakentamassaan Jätkän onnelassa.

LAPPEENRANTA (MT)
Puusta veistetyt karhut, norpat ja muut eläimet vastaanottavat kävijän Etelä-Karjalan taidemuseoon Lappeenrannassa. Nähtävillä on tänä kesänä kaikkiaan kolme ite-taiteen eli itseoppineiden taiteilijoiden näyttelyä.

Kaakkoissuomalaisten töihin voi tutustua taidemuseon lisäksi yli 20 kohteessa taiteilijoiden pihoilla ja kodeissa.

Paratiisin puu -näyttelykokonaisuus on tuotettu yhteistyössä Maaseudun sivistysliiton Ite kaakossa -hankkeen kanssa. Projektikoordinaattori **Minna Tuuva** kertoo, että Kaakkois-Suomesta kohteita löytyi yllättävän paljon. Nykykansantaide on suosittua kaikkialla Suomessa.

Tuuvan mielestä yksi mielenkiintoisimmista kohteista on entisen betonityöläisen **Heikki Kylliäisen** Satumökkipiha Savitaipaleella. Koko piha on täynnä pikkumökkejä, sorvattuja esineitä ja muovipilleistä tehtyjä himmeleitä.

”Se on mykistävä. Ei voi muuta kuin tuijottaa, että miten yksi ihminen on voinut tehdä tämän kaiken.”

Eläkkeellä taiteen tekoon

Kylliäisen pihaan ja muihin kohteisiin voi kurkistaa taidemuseossa **Erkki Pirtolan** kuvaaman videon kautta.

Videolla miehikkäläläinen **Sylvi Hauhia** esittelee lukemattomia savipatsaitaan, jotka esittävät julkkiksia **Anita Hirvosesta Kalle Palanderiin**.

”Hän nostaa itse saven joen pohjasta ja kuivattaa sen”, Tuuva ihastelee.

Erkki Pirtola jutustelee videolla taiteilijoiden kanssa leppoisasti. Moniin teoksiin liittyy tarina. Se on Tuuvan mukaan tyypillistä ite-taitelle.

Näyttelyssä ei voi olla miettimättä, kuinka tekijöillä riittää aikaa ja ideoita. Jonkinlaista luovaa hulluutta täytyy olla mukana.

Tuuva on huomannut, että ite-taiteilijoissa on paljon samankaltaisuutta.

”Usein he ovat halunneet taidekouluun nuorempana, mutta ei ole ollut mahdollisuutta. Sitten työelämä on vienyt mennessään muuhun ammattiin. Eläkkeelle jäädessä aletaan tehdä omaa taidetta.”

Moottorisaha työssä tutuksi

Oma tekniikka löytyy monesti ammatin kautta.

”Maanviljelijälle tai metsurille moottorisaha on ennestään tuttu, joten helposti kokeillaan moottorisahaveistoa.”

Tuuvan mukaan ite-taiteen näyttelyt ovat aina suosittuja. Niissä kiehtoo se, että teokset ovat kouluttamattomien taiteilijoiden tekemiä. Aiheet tulevat eletystä elämästä, usein luonnosta.

”Ei tarvitse miettiä tai tulkita, mikä teoksessa on. Ite-taide on helposti lähestyttävää, ja huumori on usein mukana.”

Etelä-Karjalan taidemuseossa tarkastellaan ite-taidetta myös nykytaiteilijoiden ja dokumentaristien silmin. Nähtävillä on esimerkiksi valokuvia taiteilijoista ja heidän kodeistaan.

Puolalaisella nykykansantaiteella on oma osionsa. Paratiisin hedelmiä -näyttelyssä puuveistokset esittävät ennen kaikkea kärsiviä Kristuksia ja vanhan testamentin kohtauksia. Suomalaisen nykykansantaiteen tapaan myös eläimet ovat vahvasti läsnä.

EMILIA LAVONEN

Paratiisin hedelmiä, Onnelaa etsimässä ja Paratiisin puu -näyttelyt Lappeenrannassa Etelä-Karjalan taidemuseossa 14.9. asti. Kartta ite-taiteilijoiden pihakohteista osoitteessa www.msl.fi/itekaakossa/muuttiedostot/Kaakkokartta_2014_kevyt.pdf.

Voikkaalainen Taisto Ukkonen on vuollut puusta pieniä lintuja ja oravia.

Pertti Kuorttisen, Taisto Ukkosen, Lasse Partasen ja Oleg Tihonovin karhut tervehtivät museon ovella.

Tunnetuin ite-kohde kiinnostaa yhä

Parikkalan Patsaspuiston suosio kasvaa vielä taiteilija **Veijo Rönkkösen** kuoleman jälkeen.

”Viime vuonna oli 35 000 kävijää. Se olisi maakuntamuseollekin hyvä määrä”, projektikoordinaattori **Minna Tuuva** toteaa.

Tuuva on mukana Maaseudun sivistysliiton EU-rahotteisessa hankkeessa, jossa puistoa on kehitetty neljättä vuotta.

”Kävijämäärät ovat lisääntyneet koko ajan. Eritoten venäläisiä on tullut paljon lisää.”

Puiston yli 500 ilmeikästä betonihahmoa ovat ite-taiteilija Veijo Rönkkösen tekemiä. Hänen syntymästään on kulunut tänä vuonna 70 vuotta.

Kun Rönkkönen menehtyi äkillisesti vuonna 2010, puiston jatko oli uhattuna. Sittemmin hankerahalla on palkattu opas, patsaita kunnostettu ja puistoa markkinoitu.

”Hankkeen myötä puisto on tullut julkisemmaksi paikaksi.”

Kun hanke tänä vuonna loppuu, omistaja **Reino Uusitalo** ja perustettu kannatusyhdistys vastaavat puiston pyörittämisestä. Puistossa on vapaaehtoinen pääsymaksu.

EMILIA LAVONEN

Rönkkösen elämää valottava näyttely Paratiisin puutarhuri Parikkalan patsaspuistossa 14.9. saakka. Avoinna ti-la kello 10–17.

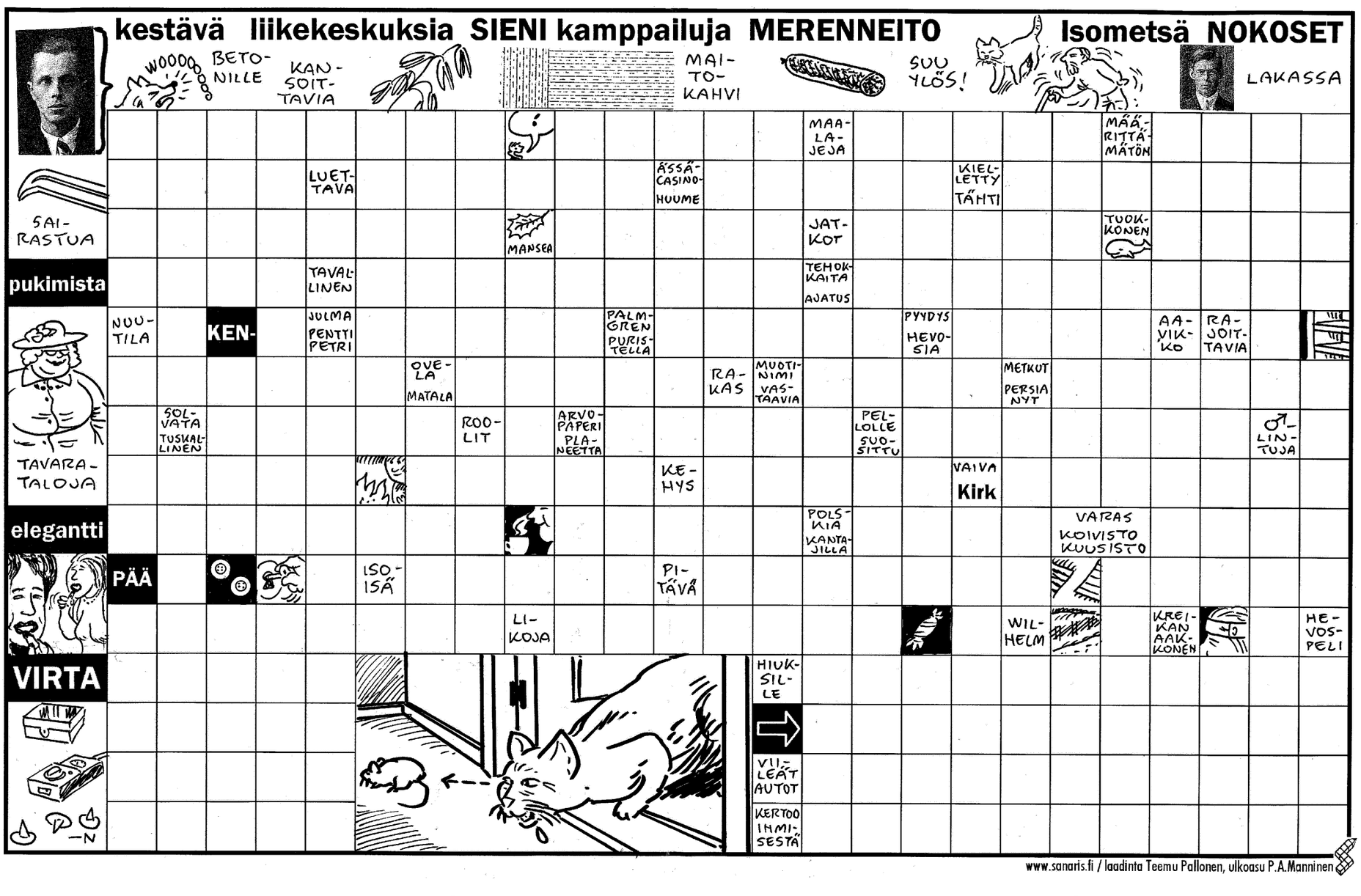

www.sanaris.fi / laadinta Teemu Pallonen, ulkoasu P.A.Manninen